GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

N^RO 27.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 29 Stycznia 1830 roku w Piątek.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

HAMBURG. — *Dnia* 22 *stycznia.* — Obligacje udziałowe polskie, z terminem ich dostawy na 1 lutego, żądano 121½ płacono 121; na 1 marca żądano 122½, płaco co 122.

KRAKOW. — *Dnia* 23 *stycznia.* — Na ostatnich targach płacono: pszenicę 12 do 15½, żyto 8 do 10½, jęczmień 5½ do 7½, groch 9 do 10½, owies 4½ złp. za korzec.

LWOW. — *Dnia* 20 *stycznia.* — Kurs podług w. w. Dukat holenderski 11 złr. 46 kr.; austrjacki 11 - 38; talar pruski 3 - 32; rubel ros. 4 złr. Moneta konwencyjna za 100 - 250.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE.

KROLESTWO POLSKIE.

— *Kommissja rządowa przychodów i skarbu.* — Zawiadamia interessowaną publiczność, iż według otrzymanéj odezwy ministra sekretarza stanu z dnia 27 grudnia r. z. Nr. 1477, kurs rubla srebrnego na rok bieżący przy poborze cła wchodowego i wychodowego w Rossji, tak od strony europejskiéj, jak i od azjatyckiéj, ustanowiony został z mocy opinji Rady państwa, przez Najjaśniejszego Pana, w dniu 4 (16) z. m. najłaskawiéj zatwierdzonéj, na trzy ruble, sześćdziesiąt kopijek assygnatami. — W Warszawie dnia 24 stycznia 1830 r. — W zastępstwie ministra prezydującego, radca stanu, *Plater.* — Sekre. jener. *Miniewski.*

— *Obwieszczenie.* — Podpisany patron, jako obrońca z urzędu dodany Helenie Suscewiczowéj w moc postanowienia Trybunału cywilnego I instancji wdztwa Augustowskiego, wydziału II, z d. 13 lipca r. b. do Nr. 340 wydanego, oraz w moc art. 770 kodexu cywilnego, wzywa niniejszém sukcessorów i rościć mogących prawa do spadku po Justynie Suscewiczu, posiadaczu osady czynszowéj Kasztelaniszki, w ekonomji i gminie Macków, obwodzie Sejneńskim, województwie Augustowskiém położonéj, w dniu 26 lutego roku przeszłego zmarłym, iżby takowe w przeciągu czasu trzechmiesięcznego po należytém wylegitymowaniu się, w rozprawie z W. Walentym Olędzkim, jako kuratorem tegoż spadku, udowodnili; w przeciwnym bowiem razie, Helena Suscewiczowa, jako małżonka po rzeczonym Justynie Suscewiczu, całéj pozostałości zasądzenia sobie domagać się będzie. — Suwałki dnia 3 sierpnia 1829 r. — Albert *Krzymowski.*

Wiadomości Warszawskie.

— W sali giełdy kupieckiéj w pałacu bankowym, zbierają się wsobotę (jutro) o godzinie 6 wieczorem na posiedzenie ógólne, wszyscy członkowie Towarzystwa oszczędności.

— Listy z Krakowskiego odebrane wtych dniach donoszą, że śniegi w okolicy miasta Krakowa i za Wisłą, osobliwie w górach, są niezmierne. Ludzie w wieku podeszłym takich nie pamiętają.

— W dobrach Guzowskich o mil sześć od Warszawy na trakcie do Łowicza, rozpoczęto budowę na fabrykę cukru z buraków, w któréj podług najnowszych sposobów cukier ma być wyrabiany. Zamiarem jest założyciela urządzić tę fabrykę w sposobie wzorowym, w celu, aby się mogli w niéj formować, majstrowie do podobnego rodzaju fabryk, które wkrótce, jak teraz gorzelnie powinny być odnogą gospodarstwa rolniczego w kraju naszym. Kommissja rząd. spraw wewnętrz. i policji, baczna na wszystko, co tylko rozwinąć może przemysł narodowy, znacznemi zasiłkami przyszła w pomoc téj fabryce i zastrzegła, aby zawsze jéj mianowania sześciu uczniów bezpłatnie mogło się ćwiczyć we wszystkich gałęziach téj fabrykacji. Oprócz tych sześciu uczniów, właściciel fabryki przyjmuje bezpłatnie drugich 6ciu, którychby chcieli obywatele mający zamiar zakładać fabrykę cukru, przysłać na naukę. Postępy fabryki i otrzymane rezultaty drukiem będą ogłaszane; xiążki i rejestra dla każdego otwarte, aby każdy mógł sam o użyteczności tego rodzaju zakładu i o trudnościach z nim połączonych, dokładną powziąść wiadomość. Plany i rysunki każdemu przerysować wolno. Dyrektor fabryki i wszystkie informacje i rady bezpłatnie udzielać, kontraktem jest zobowiązany.— Wreszcie, każdemu na żądanie przysłany będzie na miejsce porządkiem zgłoszenia się doświadczony podmajster, do pierwiastkowego urządzenia fabryki. Podobna fabryka cukru z buraków w Izdebnie pod Błoniem założona, już w roku bieżącym w zupełnym jest ruchu. Zaszczytnie z wielu użytecznych krajowi zaprowadzeń znany właściciel tych dóbr, nie odmówi również nikomu korzystać ze swego doświadczenia.

— Dziś zimna stopni 17.

ROSSJA. — *Z Odessy d.* 28 *grudnia* (9 *stycznia*). — Z pomiędzy osób, które przeniesiono temu trzy dni ze szpitala opasanego N. 17 do kwarantanny portowéj, jedna z tychże dotkniętą została zarazą morową; jeden chory

w kwarantannie tymczasowéj, a jeden podejrzany zachorował. Stan zdrowia miasta nie zostawia nic do życzenia. — W dniu 25 grudnia, w dzień Bożego-narodzenia, odśpiewano w naszym kościele katedralnym pieśń dziękczynną i modlitwy za utrzymanie N. Cesarza Jmci przy zdrowiu, a to w dowód wdzięczności za nowe i nieocenione łaski, które N. Pan raczył tak szczodrobliwie rozlać na Nową-Rossyę, ukazem z dnia 6 grudnia, a szczególniéj na Odessę, reskryptem z dnia 1 października r. z. Mieszkańcy Odessy chcąc okazać swoję wdzięczność za dobrodziejstwa N. Pana, złożyli 10,000 dla wojskowych rannych. Wieczorem było miasto oświecone. Dnia 26 t. m. posłowie tureccy wyjechali z Odessy do Petersburga przez Wosnesenk, Elisawetgrad, Pułtawę, Charkow, Kursk, Orzeł, Tułę i Moskwę. Ich przyjemne obejście i znajomość towarzyskiego życia, są dzisiaj przedmiotem wszystkich rozmów w posiedzeniach. Ich orszak udał się z nimi, wyjąwszy małą liczbę służących. Liczba ekwipażów, licząc w to i tych dwóch officerów, którzy im towarzyszą, wynosi 35. Sanki pocztowe dla gońców są do tego policzone. Na kilka dni przed odjazdem, posłowie ci znajdowali się na paradzie wojskowéj bataljonu odwodowego 14 pułku strzelców, który czynił różne obroty, tworzył czworoboki, kolumny i t. p. Halil-Pasza tak był tym widokiem zajęty, iż pomimo śniegu, który mocno padał, nie odjechał z placu, dopóki się obroty nie skończyły.

— Jenerał gubernator Nowéj Rossji i Bessarabji wyjechał d. wczorajszego dla zwiedzenia linji kwarantanny nad Bugiem. — Rzeczywisty radca stanu Kaznaczejew, gubernator cywilny Tauryckí, mianowany został kawalerem orderu S. Anny piérwszéj klassy. — Pułkownik Stępkowski gubernator w Kercz, posuniony został na stopień radcy stanu.

W ciągu roku 1829, zaprowadzono w Odessie używanie chloranu a szczególniéj wapna; konsumcja takowego stała się bardzo znaczną. Na początku roku, rzeczywisty radca stanu Alexy Majurow kazał zrobić wielki apparat, piérwszy w Odessie, w celu dostarczania chloranu wapna w szpitalach. P. Majurow piérwszy był, co zaproponował użyć chloranu dla zarażonych powietrzem morowém, na różne sposoby. Piérwszy zależy na tém, iżby namaczawszy w chloranie sody płótno, obwinąć w niego chorego na noc; drugi, kąpać chorego w chloranie. Jenerał gubernator podał ten projekt lekarzom, ażeby go doświadczali. Oczekujemy wykładu systematycznego z uczynionych doświadczeń w tym przedmiocie; zresztą mówią, że niektórzy doznali już bardzo pomyślnych skutków.

AMERYKA PÓŁNOCNA. — (*Dalszy ciąg poselstwa prezydenta Jackson.*)

W takim przypadku, jak w wszystkich sprawach publicznych, wymaga polityka, aby wolnemu działaniu woli publicznéj o ile można najmniéj stawiano trudności. Starajmyż się więc poprawić nasz system w tym sposobie, aby miejsce piérwszego urzędnika narodu, było powierzane tylko w skutek wyraźnego oświadczenia woli większości. Przedstawiłbym więc taką poprawę konstytucji, przez którą zniesionéby zostało wmieszanie się ajentów do wyboru viceprezydenta. Takie wypada przedsięwziąć urządzenia, aby każdy kraj zatrzymał teraźniejszy swój wpływ, a na przypadek chybienia piérwszego wyboru, można zapobiedz przez ograniczenie się przy drugim wyborze na dwóch najbliższych kandydatach. Zdaje się, iż zarazem z taką poprawą byłoby korzystnie ograniczyć czas służby piérwszego urzędnika na okres 4 do 6 lat. Gdyby się na to nie zgodzono, tedy wypadałoby ustanowić prawo, na mocy którego wybrani na reprezentantów kongresu, będą uznani za niezdolnych do sprawowania urzędów. Dopóki członkowie kongresu na mocy ustawy konstytucyjnéj mogą być powoływani na urzędy zyskowne a wymagające zaufania, dopóty nawet przy najsumienniejszém wypełnianiu obowiązków, zdarzać się będą wypadki, iż na urzędy takowe będą wybierani ludzie niby to zdolniejsi niż inni spółobywatele; zyskałby jednak rząd nasz na nieskazitelności, gdyby od urzędów rozdać się mających przez prezydenta, wyłączone były, mające wpływ urzędowy na jego wybór. Wypadałoby tu może zrobić wyjątek względem władz sądowych i mężów odznaczających się talentami i politycznem doświadczeniem, jakich nam koniecznie potrzeba w gabinecie i na najwyższych urzędach dyplomatycznych. Mało zapewne jest urzędników mających wielki wpływ, którzyby się z czasem nie stali mniéj lub więcéj obojętnymi względem sumiennego wypełniania swych obowiązków publicznych. Być może, iż prawość ich nie zachwieje się nieprzyzwoitemi ofiarami, łatwo jednak nawykną spoglądać obojętnie na sprawy publiczne, i znosić postępowanie, któreby oburzało nowo obranego urzędnika.

Urząd uważany jest jako pewny rodzaj własności, a rząd bardziéj jako środek służący do popierania spraw własnych, niż instytucją ustanowioną dla dobra narodu. Przekupstwo w jednych a brak prawdziwych uczuć i zasad w innych przypadkach, oddalają rząd od prawdziwych celów i robią go machiną popierającą zamiary liczby mniejszéj kosztem większości. Obowiązki publicznego urzędnika, są, a mogłyby przynajmniéj być tak jasne i pewne, iż z łatwością mogłyby być sprawowane przez ludzi roztropnych; podług mego zdania, więcéj traci się na długiéj służbie urzędnika, niż doświadczenie jego przynosi korzyści. Zostawiam więc rozwadze WPanów, czyliby działalność rządu, równie jak prawość i pilność urzędników, nie została pomnożona ustanowieniem prawa określającego urzędowanie na lat 4. W kraju gdzie urzędy tylko dla dobra narodu są utworzone, nie ma nikt do drugiego lepszych praw do ich pozyskania. Nie dla tego ustanowiono urzędy, aby kosztem publicznym utrzymywać osoby prywatne. Nikomu więc przez uwolnienie od obowiązków nie wyrządza się krzywda, ponieważ ustanowienie urzędnika równie jak jego oddalenie nie jest rzeczą prawną. Urzędnik dla dobra powszechnego został wyniesiony na ten stopień, a jeśli to dobro wymaga jego oddalenia, natenczas żadnéj korzyści prywatnéj nie powinno być poświęcone. Naród sam tylko użalać się może, jeżeli miejsce dobrego urzędnika zastąpi niedołężny. Oddalony może utrzymać się tym samym sposobem jak miljony ludzi, którzy nigdy nie piastowali urzędów. Ograniczenie jakie tu przedstawiłem, zniosłoby upowszechnione teraz wyobrażenie o własności urzędu, a chociażby w niektórych przypadkach zdarzały się osobiste niedogodności, natomiast pomnożony ruch, który należy do głównych zasad ludów republikańskich, byłby zbawiennym dla całego systemu.

„W rolnictwie, w handlu i w rękodzielniach, bardzo małe zaszły zmiany od czasu ostatniego posiedzenia kon-

gressu. Skutki taryfy okazały się mniéj szkodliwemi, dla dwóch piérwszych, mniej zaś korzystnemi dla ostatnich, niż się tego spodziewano. Wprowadzanie płodów zagranicznych mało co się zmniejszyło, gdy tymczasem wewnętrzna konkurencja pobudzona łudzącemi zachętami produkowała ilość przewyższającą nierównie wewnętrzną konsumcję. Skutkiem tego były niskie ceny, przemijające niedogodności, tu i owdzie straty. Nie mamy przyczyny powątpiewać, iż fabryki zamożne w kapitały przetrzymają te klęski i nakoniec z korzyścią będą pracować. Kierować temi trzema głównemi gałęziami, tak, aby pomyślność ich była równą, jest najtrudniejszém zadaniem dla każdego rządu i żałować należy, iż połączone ograniczenia utrudzające obecnie związki handlowe między narodami, nie mogą być zniesione powszechnemi układami i że handlowi nie może być dozwolone udawać się tam gdzie go powołuje duch przedsiebiérczy prywatnych, który jest zawsze najpewniejszym przewodnikiem. Lecz my zawsze od innych narodów spodziewać się możemy odpowiadających własnym ich korzyściom urządzeń, do nich tak musimy stosować nasze, abyśmy im nie ubliżając, połączyli walczące z sobą sprawy naszego rolnictwa, naszego handlu i naszych rękodzielni. Te są moje widoki, proszę więc zwrócić uwagę na taryfę, którą podług mego zdania w niektórych szczegółach zmienić wypada.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

ANGLJA. — *Z Londynu d.* 15 *stycznia.* — Najnowsze wiadomości z Bombay zapewniają, że Sir John Malcolm, idąc za przykładem lorda Bentink urzędującego w Bengalu, postanowił dozwolić kupcom i innym Europejczykom w obwodzie jego wielkorządztwa osiadłym, dzierżawić grunta, trudnić się rolnictwem i fabrykami.

— Mówią, iż pewno wielkie mocarstwo oświadczyć miało, że ustanowienie formy rządu dla Grecji może do dalszego czasu być zostawione, i że wypada dalszy kierunek interesów tego kraju, zostawić przy hr. Capodistrias, a przynajmniéj tak długo, dopóki wszystko stalszéj nie przybierze postawy.

— Donoszą z Malty, że tam jeszcze w ostatnich dniach listopada, nic nie słyszano o powrocie okrętów naszych. Admirał Sir Pultney Malcolm, miał zamiar popłynąć na okręcie *Azja* z Eginy do Korfu i tam święta Bożego-Narodzenia przepędzić. Fregata *Blonde* przezimuje w Stambule. — Słychać, że nowa fregata rossyjska połączyła się z eskadrą rossyjską w Poros. — W Malcie urządzono tamtejszy pałac, na lazaret dla żołnierzy od marynarki. — Biskupem Malty mianowany xiądz Carnana mąż wielce poważany.

— Dziennik amerykański *Baltimore-Herald*, donosi o przybyciu tamże hrabiego Eugenjusza Ney, trzeciego syna marszałka Neya, oraz hrabiów Atanazego i Armanda Otranto, synów Fouchego xięcia Otranto.

— Na giełdzie pełno pogłosek o interesach zewnętrznych. Mówią o rozwiązaniu kompanji indyjskiéj, przez coby wszyscy Anglicy pozyskali prawo utrzymywania bez przeszkody wolnego związku z Indjami wschodniemi; lecz obawiają się, także izby to krótko potrwało. Indjanie zaczynają się zbliżać do pełnoletności; szkoły wzrastają coraz bardziéj, pomimo przeciwnych temu usiłowań ajentów angielskich. W Seringapatam, Bombay, Madras a nawet w Kalkuncie, nie cierpią Anglików bogaci krajowcy i Nababowie; tym sposobem niedługo nam pewnie posłużą źródła posiłkowe tych rozległych krajów.

— Z Lizbony są doniesienia sięgające dnia 26 grudnia. Dowiadujemy się z nich, że królowa matka ma być bardzo chora. Don Miguel nie odwiedził jeszcze królowy od czasu powrotu swego z Pinheiro.

— Listy z Laguayra dochodzą do d. 18 listopada. Doczytujemy się z nich, że Boliwar nie do korony zmierza ale do dożywotniego prezydentostwa. Usunięcie się Wenezuelli od związku Kolumbji, z téj jedynie przyczyny ma być przedsiewzięte.

— Papiery greckie spadły cokolwiek, z powodu pogłoski, że xiąże Leopold Sasko-Koburgski oświadczył się wyraźnie przeciwko przyjęciu korony Greckiéj.

FRANCJA. — *Z Paryża dnia* 16 *stycznia.* — Król powrócił z Compiegne dnia onegdajszego.

— *Messager* powiada, że w tym miesiącu nastąpi częściowa zmiana ministerjum. — *Gazette* zaprzecza doniesieniu, jakoby pan Ravez miał być ministrem sprawiedliwości a pan Salaberry ministrem marynarki. — Dziennik *France Nouvelle* mniema, że skarga przeciwko dawnemu ministerjum, na nowo wprowadzona będzie.

— W Lille utworzyło się także towarzystwo przeciwko nieprawnemu podatków wybiéraniu.

— Gdy żaden z drukarzy w Niort nie chciał się podjąć drukować dziennik *Sentinelle*, a wyrokiem sądu w Poitiers wyrzeczone zostało, że do tego znaglać ich nie można; wspomniony przeto dziennik prowincjonalny, w Paryżu wydawany będzie.

— Pan Eynard zaprzeczył ogłoszonéj przez pisma publiczne wieści, jakoby pożyczka którą dał dla Grecji została przez dwory francuzki i rossyjski, zaręczona.

— Sławny inżenjer Brunel ma zostać dyrektorem dróg i mostów.

— Gwałtowność gorączki (Typhus) panującéj między więźniami galerowymi w Tulonie, znacznie się zmniejszyła; od dnia 5 stycznia umarło tylko 8 więźniów.

— Pan Bourmont kazał we wszystkich koszarach piece postawić. Żołnierze z 20 pułku stojącego w Bordo, dostali po parze rękawiczek.

— *Constitutionel* czyni uwagę, że tym razem nie będzie pośredniczych głosów w izbie deputowanych. Przyjaciele xięcia Polignaca będą głosowoli za budżetem, liberaliści przeciwko budżetowi.

— Pan Achiles Roche wydawca pamiętników członka konwencji Levasseur, został do sądu karnego zapozwany wraz z xięgarzem i drukarzem, a to z powodu, że w pamiętnikach tych znajduje się obrona zasad z roku 1793.

— Vice-hrabia Chateasubriand idąc za przykładem pana Vatismenil, wystąpił z towarzystwa *Sociéte des bonnes lettres.*

— Prefekt departamentu Rodanu p. Debrosses którego niektórzy na miejsce pana Mangin przeznaczają, przybył dnia wczorajszego do Paryża.

— *Gazette* zbijając zdania X. Pradt dowodzi, że emancypacja Irlandji, jest dziełem ministerjum złożonego z stronnictwa torysów. Oswobodzenie Grecji, przez intrygi liberalizmu tak długo zwłóczone, winna Europa dawnym narchjom i wspaniałomyślnym uczuciom, które gabi-

żywiały. Samo położenie jeograficzne, obiecuje dla Francji wielkie korzyści z wolnéj żeglugi przez Dardanele, atoli nie można tych korzyści przypisać liberalnym mniemaniom. Kunszta i nauczone podróże, słowem wszystko, co się przyczynia do rozszerzania wiadomości ludzkich i przemysłu, zawiązały się i dojrzały, w dawnych monarchjach. Król Francuzki wysłał badaczy do wyższego i niższego Egiptu, do Morei, Azji i Ameryki; król Pruski wyprawił uczonego i niezmordowanego Humboldta do gór Uralskich, gdy tymczasem Rossjanie i Anglicy czynią odkrycia w okolicach biegunów, w średniéj Azji i Nowéj Hollandji.

HISZPANJA. — *Z Madrytu d. 1 stycznia.* — Wielkorządca wysp Filipińskich jenerał Ricafort, przybył do Hiszpanji; w jego miejsce dowodzi tymczasowie jenerał Don Pasqual Enrile.

— Ze wszystkich prowincji królestwa nadchodzą smutne doniesienia o chorobach i przypadkach zrządzonych przez nadzwyczajne mrozy; wiadomo że domy w Hiszpapji są budowane bez pieców, a tak zwane *brazeros*, nie dają dostatecznéj przeciwko zimnu ochrony.

— Król Ferdynand ma teraz czwartą żonę. Pierwsza jego małżonka była córką Ferdynanda IV Sycylijskiego zmarłego 1819; druga, córką króla Jana VI, Portugalskiego; trzecia, córką xięcia Maxymiljana Saskiego. Teraźniéjsza, xiężniczka Krystyna, urodziła się d. 27 kwietnia 1806, i jest córką panującego teraz króla obojéj Sycylji, spłodzoną z Marją Izabellą córką króla Karóla IV, Hiszpańskiego. Żeni się więc z wnuczką swojego ojca, któréj siestrą przyrodnią jest xiężna Berry, a siostrą rodzoną małżonki infanta Hiszpańskiego Don Francisco.

NIEMCY. — *Od Menu, d. 25 stycznia.* — Piérwsze posiedzenie tegorocznego sejmu królestwa Wirtemberskiego, odbyło się d. 15 b. m. Król zagaił je osobiście mową z tronu.

— Jenerał Santander znajduje się teraz w Bruxelli, dokąd przybył d. 14. b. m.

— Niedawno znaleziono na dziedzińcu domu gościnnego w Weidenbusch tak zwanego *króla szczurów* w pęku słomy, a do tego żywego. Wielka szkoda że ludzie którzy go znalezli zabili zaraz ten potwor i poleli ukropem, przez co poplątane z sobą ogony rozprzęgły się zupełnie. (Opis takiego potworu, dany był w Nrze 241 Gaz. Pol. z r. z.)

— Na uniwersytecie w Bonn liczą w bieżącém półroczu zimowém, 988 uczniów, między ktorymi 143 z zagranicy.

— Korrespondent Hamburgski donosi za rzecz pewną, że xiąże Brunszwicki chce osiąść we Francji i tamże znaczne zakupić dobra.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

— *Lunatyk.* — Jeden dziennik angielski donosi, że dnia 20 grudnia znaczna część mieszkańców Edynburga była zarazem i przestraszona i zdziwiona osobliwym widokiem. — Człowiek jakiś spał na szczycie dachu jednego domu. Nikt sobie nie mógł wytłumaczyć jak mógł wleść tam bez sznura lub drabiny, każdy ubolewał nie znajdując prędkiego sposobu ratunku. Po długich usiłowaniach wreszcie jeden z policji ogniowéj z mularzem, dostali się aż na szczyt dachu z niezmierném niebezpieczeństwem. Przywiązali śpiącego do grubéj liny, obudzili go, i tym sposobem uratowali go. Czyniono mu potém zapytania jak się tam dostał? lecz nic więcéj nie umiał odpowiedzieć, tylko że był kowal, że nocy poprzedzającéj pił w szynkowni z przyjciołmi, że z odurzoną głową zbytecznym trunkiem, udał się prosto do domu swojego ojca, i że zdawało się mu iż położył się w łóżku. Daléj mówił że często przez sen chodził, i że raz szczególniéj osobliwszy miał przypadek. Wstał z łóżka, przeszedł kilka ulic, przybył nad brzeg rzeki Farth, przepłynął ją w pław, i dopiéro na drugim brzegu obudził się. — Tenże dziennik czyni uwagę, że pijaństwo jest jedną z przyczyn téj słabości, i że często niewinni synowie lub wnuki odnoszą karę przez ojców swoich niewstrzemięźliwych zasłużoną.

— *Ospa we Francji.* — Pan Eymery złożył akademji królewskiéj medycznéj rapport o szczepieniu ospy we Francji w roku 1818. Z tego pisma udzielamy czytelnikom naszym niektórych postrzeżeń. W 86 departamentach francuzkich było 23,897 chorujących na ospę z tych 3829 umarło, a 1345 zostało albo niedołęgami, albo znaki na ciele zbyt widoczne i szpecące zachowało. Leczenie niedostatnich osób kosztowało publiczności 358,470, koszta zaś pogrzebowe dla zmarłych, nie były wto rachowane. Kiedy summa daleko mniéjsza wystarczyłaby na szczepienie krowiéj ospy, a prócz tego i krajby zyskał nietracąc użytecznych obywateli, i familje oszczędziłyby sobie łez które nad umarłymi wylewają. Pan Eymery wchodzi daléj w przyczyny opózniające w tym kraju postęp szczepienia krowiéj ospy, i nie inne znajduje nad przesądy głęboko wkorzenione w umyśle niektórych mieszkańców. I tak w samym departamencie d' Ardennes 56 gmin nie chciało przyjąć krowiéj ospy. Podobny upor okazują departamenta *l' Allier*, *le Var* i kilka innych. Niektórzy wójtowie gmin, niektórzy proboszcze, niektóre rady gminne są tego przyczyną; i już to we właściwym czasie obywatele nie mają sobie doniesionem że ma być szczepiona ospa, już kosztów nikt nie chce łożyć, już inne wymienione przez autora pobudki opózniają tę zbawienną ochronę zdrowia i życia. Wszakże w tych miéjscach gdzie gorliwie zwierzchność dogląda szczepienia ospy, choroba ta prawie zupełnie zniknęła. I tak departament de la Moselle liczył w 1826 roku, 5385 chorujących na ospę, kiedy w 1828 już było tylko 103 słabych. Podobny przykład powinien być nauką dla obywateli wszystkich krajów, aby nie zaniedbywali upowszechnienia tego zbawiennego wynalazku.

WIDOWISKA W STOLICY

TEATR ROZMAITOSCI. — *Suplikant* czyli *sztuka zyskania funkcji.* — *Popas.* — *Dwóch mężów.*

TEATR FRANCUZKI. — *Mr. Jovial ou L' Huissier Chansonnier.* — *Le Célibataire et L'homme marié.*

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIEJ Nro 472.

DODATEK do Nru 27 GAZETY POLSKIEJ z r. 1830.

— *Kommissja województwa Krakowskiego.* — Podaje do publicznéj wiadomości, iż następujące dzierżawy propinacjów w dobrach rządowo-górniczych expirują w r. b. i są do dalszego jednorocznego wydzierżawienia przez plus licytację, a mianowicie w obwodzie Olkuskim położone: — 1.) Dąbrowy i na kopalni Reden z dniem ostatnim października r. b. expirująca. — 2.) W Gołonogu expirująca z dniem ostatnim maja r. b.; podobnież i — 3.) W Porąbce i na kopalni Niemce. — W obwodzie Kieleckim położone expirujące z dniem ostatnim maja r. b. — We wsiach Bilczy, Kuby i Bieleckie Młyny; — 5.) We wsiach Kowali i Posłowicach; — 6.) W miedzianéj Górze i Dąbrowy.

Licytacja odbędzie się w biórze kommissji województwa Krakowskiego w izbie sessjonalnéj w terminach i od sum dotychczasowych, niemniéj według dotychczasowych warunków; — Piérwszych w dniu 15 lutego r. b. od summy zł. 9675; — drugiéj w dniu 16 lutego r. b. od summy zł. 4002; — trzeciéj w dniu 17 lutego r. b. od summy zł. 2500; — czwartéj w dniu 19 lutego r. b od summy zł. 2324; — piątéj w dniu 19 lutego r. b. od summy zł. 1152; — szóstéj w dniu 20 lutego r. b od summy zł. 1801.

Chęć przeto mających wzięcia w dzierżawę powyższych propinacji kommissja wojewódzka wzywa, ażeby w miejscu i terminie wyżéj oznaczonych stawili się zaopatrzeni w potrzebną do dzierżawy propinacji kwalifikacje i w pieniądze na vadium wyrównywające $\frac{1}{4}$ części summy do licytacji oznaczonéj, nadmieniając, że dozwolone jest kobietom dzierżawienie propinacji w dobrach rządowych z wyłączeniem starozakonnych obojga płci. — W Kielcach dnia 7 stycznia 1830 r. — Za prezesa, *Paprocki.* — Sekretarz jeneralny, *Zamojski.*

— *Kommissja województwa Krakowskiego.* — W wykonaniu trzech rozporządzeń kommissji rządowéj przychodów i skarbu dnia 23 grudnia r. z. Nro $\frac{34132}{17828}$, dnia 23 grudnia r. z. Nro $\frac{86271}{15212}$ i dnia 23 grudnia r. z. Nro $\frac{56799}{11133}$, gruntujących się na dekrecie Najjaśniejszego Pana w Odessie pod dniem 19 sierpnia 1828 zapadłym, podaje do powszechnéj wiadomości, iż w dniach 22, 23 i 24 lutego r. b. począwszy od 11 godziny zrana, odbywać się będzie w biórze kommissji wojewódzkiéj, w sali sessjonalnéj, publiczna licytacja na sprzedaż dóbr rządowych:

a) W dniu 22 lutego dóbr rządowych w obwodzie Miechowskim położonych, a składających się: z wsiów Rzędowice, Przybyłowice i Cisie z folwarków Rzędowice, Rędziny, Cisie, z propinacją w całych dobrach, z młyna wodnego w Rzędowicach, z rybołostwa dzikiego i lasu.

b.) W dniu 24 lutego dóbr Boronice w obwodzie Miechowskim położenych, a składających się, z wsi i folwarwarku tegoż nazwiska, propinacji i lasu przyległego.

c.) W dniu 23 lutego, realności, Kustodia Głogowiny, w obwodzie Miechowskim położonéj, a składających się z dwóch osad wiejskich i folwarku.

Przestrzeń ogólna piérwszych dóbr, wynosi włók 151 morg. 25, pręt. 282 miary nowo polskiéj, dwóch drugich przestrzeń jeometrycznie pomierzona nie jest.

Licytacja zaczynać się będzie od summy: — Rzędowic zł. 85,940 gr. 20; — Boronic zł. 18,873 gr. 26; — Głogowian zł. 2531 gr. 10, srebrem lub w listach zastawnych koloru białego, nominalnéj wartości.

Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obowiązany będzie plus licytant, opłacać skarbowi corocznie kanon w dwóch ratach: z piérwszych dóbr, zł. 3821 gr. 21; z drugich zł. 797 gr. 25, z trzecich zł. 126 gr. 7, z wolnością jednak spłacenia takowego monetą brzęczącą; nadto przejmie pożyczkę od Towarzystwa kredytowego ziemskiego w summie na dobra Rzędowice zł. 110,800 na Boronice zł. 34,000 zaciągnioną, od któréj przez lat następne 24 wnosić będzie do kassy tegoż Towarzystwa, prawem sejmowém z dnia 13 czerwca 1825 r. ustanowioną opłatę. — Oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych, opłacać się będzie także nowo ustanowiony podatek ofiary z pierwszych dóbr zł. 1691 gr. 25; z drugich zł. 1039 gr. 21; z trzecich zł. 59 gr. 24.

Każdy przystępujący do licytacji winien złożyć vadium, na dobra Rzędowice zł. 12,075 gr. 12; na Boronice, zł. 2955 gr. 20; na Głogowiany zł. 253 gr. 4 w srebrze lub listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji, obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobną ilość.

O innych warunkach licytacji, każdy chęć kupna mający, poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna wraz z tabellą źrodła intraty wykązującą, na drzwiach sekcji ekonomicznéj, wywieszone są.

Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu, o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się.

(Data i podpisy jak wyżej.)

— *Kommissja województwa Mazowieckiego.* — W wykonaniu rozporządzeń kommissji rządowéj przychodów i skarbu daty 28 października r. z. Nro $\frac{73779}{14762}$ i 11 listopada r. z. Nro $\frac{74772}{15998}$, gruntujących się na dekrecie Najjaśniejszego Pana w Odessie pod dniem 19 sierpnia 1828 r. zapadłego, podaje do publicznéj wiadomości, iż w biórze kommissji wojewódzkiéj przy ulicy Przejazd w domu rządowym Nro 646, na pierwszém piętrze w sali sesjonalnéj odbywać się będzie publiczna licytacja na sprzedaż dóbr rządowych: — 1) Bronisław w ekonomji Radziejów, obwodzie Kujawskim; — 2) Niedrzewia w ekonomji Gostynin, obwodzie Gostyńskim położonych, składających się: — Ad 1) Z folwarku i wsi Bronisław z wiatrakiem; — Ad 2) Z folwarku i wsi Niedrzewia.

Licytacja zaczynać się będzie: — Ad 1) od summy złp. 83,685 gr. 1; — Ad 2) od summy złp. 28,797 gr. 5, w srebrze albo listach zastawnych koloru białego w nominalnéj wartości. Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obowiązany będzie pluslicytant skarbowi opłacać w dwóch ratach: — Ad 1) złp. 4,024 gr. 7; — Ad 2) złp. 1,378 gr. $2\frac{1}{2}$, kanonu rocznego z wolnością wszakże spłacenia takowego monetą brzęczącą.

Nadto przyjmie pożyczkę od towarzystwa kredytowego ziemskiego: — Ad 1) w summie złp. 37,300; — Ad 2) w summie złp. 14,400 zaciągnioną, od któréj przez następne 24 lata wnosić będzie do kassy tegoż towarzystwa pra-

wem sejmowém z d. 13 czerwca 1825 ustanowioną opłatę.

Oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych opłacać się także będzie nowoustanowiony podatek ofiary w ilości: — Z Bronisława złp. 792 gr. 5; — 2) Z Niedrzewia złp. 287 gr. 2.

Każdy przystępujący do licytacji winien złożyć vadium: Ad 1) złp. 9,540 gr. 14; — Ad 2) złp. 3,332 gr. 5, w monecie srebrnéj kurs w kraju mającéj lub w listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji, obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobną ilość to jest: — Ad 1) złp. 9,540 gr. 14; — Ad 2) złp. 3,332 gr. 5.

Termina do licytacji przeznacza kommissja wojewódzka: Ad 1) na dzień 1 kwietnia r. b.; — Ad 2) na dzień 8 tegoż miesiąca i roku. — Licytacje od godziny 11 zrana zaczynać się będą. O wszystkich innych prócz powyższych warunkach licytacyjnych, każdy chęć kupna mający poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna wraz z tabellą źródła intraty wykazującą, na drzwiach przy wejściu do sali sesjonalnéj wywieszone będą.

Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się; w którym to celu do miejscowych dzierżawców zgłosić się należy.—W Warszawie dnia 2 stycznia 1830 roku. — Radca stanu prezes, R. *Rembieliński*. Sekretarz jeneralny *Filipecki*.

— *Kommissja województwa mazowieckiego.* — W wykonaniu rozporządzenia kommissji rządowéj przychodów i skarbu z dnia 28 grudnia r. z. Nro $\frac{68622}{146644}$, gruntującego się na dekrecie Najjaśniejszego Pana w Odessie pod dniem 19 sierpnia 1828 r. zapadłego, podaje do publicznéj wiadomości: iż w biórze kommissji wojewódzkiéj przy ulicy Przejazd w domu rządowym Nro 646, na pierwszém piętrze, w sali sesjonalnéj, odbywać się będzie publiczna licytacja na sprzedaż dóbr rządowych Szczawin z Swędowem w ekonomji Zdziechów i Dmosin, obwodzie Rawskim położonych, a składających się z folwarku Szczawin, z wsi Szczawiny i z wsi Swędów i z lasu. Licytacja zaczynać się będzie od summy złp. 93,506 gr. 11 w srebrze albo w listach zastawnych koloru białego w nominalnéj wartości.

Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obowiązany będzie pluslicytant skarbowi opłacać w dwóch ratach złp. 4,528 gr. 18 kanonu rocznego z wolnością wszakże spłacenia takowego monetą brzęczącą. Nadto przyjmie pożyczkę od towarzystwa kredytowego ziemskiego w summie złp. 34,200 zaciągnioną, od któréj przez następne dwadzieścia cztery lata wnosić będzie do kassy tegoż towarzystwa prawem sejmowém z dnia 13 czerwca 1825 roku ustanowioną opłatę.

Oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych, opłacać się także będzie nowoustanowiony podatek ofiary w ilości złp. 456 gr. 15.

Każdy przystępujący do licytacji winien złożyć vadium złp. 10,425 gr. 6 w monecie srebrnéj kurs w kraju mającéj, lub w listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobnąż ilość, to jest złp. 10,425 gr. 6.

Termin do licytacji poczynać się mający od godziny 11 zrana, przeznacza kommissja wojewódzka na dzień 25 lutego r. b.

O wszystkich innych prócz powyższych warunkach licytacyjnych, każdy chęć kupna mający, poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj gdzie nawet warunki kupna, wraz z tabellą źródła intraty wykazującą na drzwiach przy wejściu do sali sessjonalnéj wywieszone będą.

Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się, w którym to celu do miejscowych dzierżawców zgłosić się zechcą. — W Warszawie dnia 13 stycznia 1830 roku.

(*Podpisy jak wyżej.*)

— *Kommissja województwa Mazowieckiego.* — W wykonaniu dwóch rozporządzeń kommissji rządowéj przychodów i skarbu daty 30 grudnia r. z. Nr. $\frac{77674}{16525}$ i d. 30 grudnia t: r. Nr. 768 gruntujących się na dekrecie Najjasniéjszego Pana w Odessie pod dniem 19 sierpnia 1828 r. zapadłego; podaje do publicznéj wiadomości: iż w biórze kommissji wojewódzkiej przy ulicy Przejazd w domu rządowym Nr. 646, na piérwszém piętrze, w sali sessjonalnéj, odbywać się będzie publiczna licytacja na sprzedaż dóbr rządowych: — 1) Zale i Swiechy: — 2) Orszewice; obydwóch w ekonomii Brysk obwodzie Łęczyckim położonych; a składających się: — Ad 1) Z folwarku Żale, i z wsi Swiechy i Stugi; — Ad 2) Z folwarku i wsi Orszewice.

Licytacja zaczynać się będzie: — Ad 1) Od summy zł. pol. 36681 gr. 9;—Ad 2) Od summy zł. pol. 16596 gr. 28 w srebrze albo w listach zastawnych koloru białego w nominalnej wartości.

Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obwiązany będzie plus-licytant skarbowi opłacać w dwóch ratach;— Ad 1) Zł. pol. 1743 gr. 3 ½; — Ad 2) Zł. pol. 788 gr. 7. kanonu rocznego, z wolnością wszakże spłacenia takowego monetą brzęczącą, nadto przyjmie pożyczkę od towarzystwa kredytowego ziemskiego: — Ad 1) W summie zł. p. 21200; — Ad 2) W summie zł. pol. 9700, zaciągnioną, od któréj przez następne dwadzieścia cztery lata wnosić będzie do kassy tegoż towarzystwa, prawem sejmowém z dnia 13 czerwca 1825 r. ustanowioną opłatę.

Oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych, opłacać się także będzie nowo ustanowiony podatek ofiary w ilości: — Ad 1) Zł. pol. 324 gr. 13; — Ad 2) Zł. pol. 154 gr. 12.

Każdy przystępujący do licytacji winien złożyć vadium Ad 1) Zł. pol. 4334 gr. 7; — Ad 2) Zł. 1964 gr. 14 w monecie srebrnéy, kurs w kraju maiącéj, lub w listach zastawnych; a nadto utrzymujący się przy licytacji obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobną ilość, to jest:— Ad 1) Zł. pol. 4334 gr. 7; —Ad 2) Zł. pol. 1964 gr. 14.

Termin do licytacji wyznacza kommissja wojewódzka na dzień 23 lutego r. b. — Licytacja zacznie się o godzinie 11 zrana — O wszystkich innych warunkach licytacyjnych prócz powyższych, każdy chęć kupna mający, poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna, wraz z tabellą zrzódła intraty wykazującą na drzwiach przy wejściu do sali sessjonalnéj wywieszone będą.

Wolno jest każdemu chęć kupna mającemu o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się, w którym to celu do miéjscowego naddzierzawcy zgłosić się należy. W Warszawie d. 14 stycznia 1830. (*podpisy jak wyżej*)